

holdt Hustruen sig Ret til, at de og de af Kreaturerne paa Gaarden ikke maatte sælges uden hendes Tilladelse o. s. v. og det kunde føre til, at naar det een Gang og en Gang iaen var stet, at Manden sluttede en Handel, som maatte gaa tilbage igen, fordi Ektepagtens Bestemmelse vilde komme i Vejen derfor, kunde det føre til en vis Slappelse og Usikkerhed i Handel og Wandel, som ikke var ønskelig. I saa Tilfælde maatte vedkommende Mand da meddele dem, han vilde handle med, at han havde en Ektepagt af den og den Bestaaffenhed. Det er kun et lille Punkt, jeg her har taget frem for at vise, hvordan denne Bestemmelse paa visse Punkter kunde have uheldige Følger. Endnu maa jeg omtale et ret væsentligt Punkt i Forslaget. Der staar i § 13, at enhver af Folketirkens Præster er berettiget til uden videre Undersøgelse med Hensyn til Ektestabsbetingelserne kirkeligt at indvie et for den borgerlige Ægteskab indgaaet Ektestabs. Der forstaar jeg igen saa meget godt, de ærede Forslagsstilleres gode Hensigt, det maa jeg jo ganske særlig godt kunne forstaa som Præst. Der er jo gennem dette Ord „berettiget“ givet Præsten en Frihed til at nie eller lade være at vie Folk, saaledes som de nu synes bedst; men jeg kan ikke komme bort fra, at det rent folketirkeligt set er meget vanskeligt at give denne Tilladelse. Det er ganske naturligt, at den uvedkommende Præst, Præsten i et andet Sogn, for Fremtiden lige saa vel som nu vil være berettiget til at sige: Nej, jeg vil ikke vie jer; men jeg kan ikke komme fra, at rent folketirkeligt set kan man ikke give Præsten i det Sogn, hvor Parterne, hvor Bruden borer hjemme, Ret til at sige: Nej, jeg vil ikke vie jer. Følgen deraf vilde saa blive, at man i Stedet for som nu at have to forskellige Slags Ektestaber fremtidig fik endog saa tre Slags. I Stedet for de borgerligt og de kirkeligt indgaaede Ektestaber, vilde man for Fremtiden faa de, som alene ere borgerlige, de, som ere borgerlige og kirkelige, og endelig de Ektestaber, som ere borgerlige, men hvor Parterne have søgt at faa kirkelig Vielse, men ikke kunnet opnaa dette. Jeg synes heller ikke, at Hovedpunktet, det, som i Fjor af den ærede Ordfører for Forslagsstillerne fortæltes frem som Grund til det lille Forslags Fremkomst, er opnaaet. Thi vil det ikke for Fremtiden blive saaledes, at folketirkeligt set saa anser man dem for at høre til Folketirken, der ere borgerligt viede, for det vare de nødte til, og som dernæst have modtaget kirkelig Vielse, hvorimod man folketirkeligt set vilde anse dem, der kun ere borgerligt viede, og som ikke have søgt kirkelig

Vielse, for at staa uden for Folketirken. Man vilde tillige give Præsten en Myndighed til folketirkeligt set paa en vis Maade at sætte Folk uden for Folketirken, nemlig saadanne, der havde forlangt kirkelig Vielse, men faaet den nægtet af Præsten. Det er et meget vanskeligt Punkt, det vil jeg indrømme, men jeg tror, det bliver ret umuligt at vente gennemført, hvad der er udtalt i dette Ord „berettiget“. Man kunde derigennem maaste nok komme dertil, at Præsten blev berettiget til at nægte fraskilte den kirkelige Vielse; thi det kunde jo godt tænkes, at fraskilte, der vare borgerligt viede, dog tillige vilde have kirkelig Vielse. Jeg skal ikke udtale mig videre herom, men det var dog i alt Fald lettere at naa dertil end at naa til en selvstændig Frihed for Præsten i det Stykke. Jeg er paa det rene med — det er selvfølgelig alle, der med nogen Interesse følge denne Sag — at Indførelsen af borgerligt Ektestabs er en Begyndelse til en Adskillelse mellem Stat og Kirke, og naar jeg siger, at jeg har Sympati for dette Lovforslags Grundtanke, ligger deri, at jeg har Sympati for en Adskillelse af Stat og Kirke, men at man skulde kunne komme til at gøre dette Skridt saa grundiat, at man endog saa gav Præsten Ret til at sige: Nej, I kunne ikke faa den kirkelige Vielse, tror jeg ikke, saaledes som Forholdene ere herhjemme. — Jeg skal endnu kun gøre et Parmaa Spørgsmaal til de ærede Forslagsstillere, og det første er da dette: Hvorfor er der ikke i § 14, hvorefter Lov af 13de April 1851 §§ 1—9 ophæves, ogsaa en Bestemmelse om Ophævelse af Forordningen af 30te April 1824, som omhandler Præstens Pligter ved Indgaaelsen af Ektestabs? Det er jo den Forordning, vi hidtil have haft at rette os efter med Hensyn til Ektestabsbetingelserne. Naar vi nu have Betingelserne her, vilde det jo være rationelt, om man ophævede denne Forordning, som altsaa for Fremtiden maa blive ugyldig. Saa vilde jeg ogsaa gerne spørge de ærede Forslagsstillere, om de have haft nogen Tanke om, hvilken Betydning det skulde have for Parterne, naar de vare viede uden at Betingelserne vare opfyldte, eller om det slet ingen Betydning skulde have for dem. Hvis det skulde have Betydning, burde det selvfølgelig have været optaget i Lovforslaget.

Nu kunde man maaste faa det Indtryk af, hvad jeg her har udtalt, at jeg ikke mente noget med, hvad jeg begyndte med at sige, at jeg har Sympati for Forslagets Grundtanke, men det er dog ligesuldt paalideligt fra min Side; jeg mente, hvad jeg sagde. Jeg har denne Sympati for Grundtanken;